

קורות חיים
פרופ' שמעון דר

תאריך ומקום לידה: לובלין פולין, 15.9.1935
אזרחות: ישראלית
מצב משפחתי: נשוי ללינה דואניס + שלושה ילדים
כתובת מגורים: מעברות – ישראל 4023000
Dar_LS@maabarot.org.il

השכלה גבוהה:

מכון אבשלום לידיעת הארץ (אוניברסיטת תל-אביב), לימודי תעודה.	1960-1957
אוניברסיטת תל-אביב, החוג לארכיאולוגיה ומזרח תיכון קדום. תואר ראשון בהצטיינות.	1972-1969
אוניברסיטת תל-אביב, החוג לארכיאולוגיה ומזרח תיכון קדום. תואר שני בהצטיינות.	1977-1974
אוניברסיטת תל-אביב, בית-הספר למדעי היהדות, תואר שלישי.	1981-1978

תעסוקה אקדמית באוניברסיטת בר-אילן במחלקה ללימודי ארץ-ישראל
וארכיאולוגיה

עוזר הוראה	1981-1980
מדריך	1982-1981
מדריך בכיר	1983-1982
מרצה	1986-1983
מרצה בכיר	1990-1986
פרופ' חבר	1997-1990
פרופ' מן המניין	2002-1998
פרופ' אמריטוס	2025-2003

רשימת פרסומים – פרופ' שמעון דר

ספרים: שפיטים

1. *ישובים קדומים בעמק-חפר*, אוניברסיטת תל-אביב ומעברות 1977.
2. *התפרוסת היישובית של מערב השומרון*, החברה להגנת הטבע, תל-אביב, 1982. מבוסס על עבודת הדוקטור, כרך א' 499 עמודים, כרך ב' 164 עמודים.
3. י' פורת, ש' דר, ש' אפלבראום, *קדמוניות עמק-חפר*, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב, תשמ"ו.
4. ש' דר, ז' ספראי, י' טפר, *אום ריחן, עיירה מתקופת המשנה*, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב, תשמ"ו.
- 5.. *Landscape and Pattern, An Archaeological Survey of Samaria, 800 B.C.E* 636 C.E. B.A.R. International Series 308 Oxford 1986.
- 6.. *Settlements and Cult Sites on Mt. Hermon Israel*, Tempus Reparatum, B.A.R., International Series 582 Oxford 1993.
7. *תולדות החרמון, אתרים ומקדשים של היטורים*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה והקיבוץ המאוחד, תל-אביב, 1998.
8. *סומקה – עיירה יהודית בכרמל*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה ואוניברסיטת תל-אביב, ירושלים 1998.
9. *Sumaqa – A Roman and Byzantine Jewish Village on Mt. Carmel, Israel*, Archaeopress, B.A.R., International Series 815 Oxford 1999.
10. *רקית – אחוזתו של מרינוס בכרמל*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, "ארץ" – אוניברסיטת תל-אביב 2002.
11. *Raqit, Marinus' Estate on the Carmel, Israel*, Archaeopress, B.A.R., International Series 1300 Oxford 2004.
12. *Shallale, Ancient City of the Carmel*, Archaeopress, B.A.R., International Series 1897 Oxford 2009.
13. *ישובים כפריים על הכרמל בעת העתיקה*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים, 2012.
14. *Rural Settlements on Mount Carmel in Antiquity*. (Rev.Ed.) Archaeopress Archaeology (Oxford 2014).
15. ש' דר, י' בן-אפרים, *שלא לה עיר כרמל הקדומה*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים 2018 (עברית ואנגלית).
16. שמעון דר, אלי ינאי, יוסף פורת, *"צפונות עמק-חפר"*. בהשתתפות אביבה בושנינו. הוצאת אריאל, 2024 רחובות.

17. אנשי הפלי"ם בקיבוץ מעברות. פרק עלום בתולדות המקום. מעברות, 2024.

18. בשכנות טובה – ערביי ואדי חוארית וקיבוץ מעברות. מעברות, 2025.

עריכה

מחקרי שומרון (קובץ), ש' דר – ז' ספראי (עורכים), הקיבוץ המאוחד, תל-אביב, 1986.

חידושים בחקר החקלאות ובכלכלה העתיקה של ארץ-ישראל (קובץ הרצאות) בר-אילן רמת-גן, 1992.

הכפר הקדום בארץ-ישראל (קובץ), ש' דר – ז' ספראי (עורכים), אוניברסיטת תל-אביב, 1997.

A. M. Maeir, S. Dar, Z. Safrai (eds.), *The Rural Landscape of Ancient Israel*, Archaeopress B.A.R., International Series 1121 Oxford 2003.

ימי מדבר יהודה 1960-1953 עדויות וזיכרונות של חברי המשלחות של יוחנן אהרונ. שמעון דר, גבי בקי, מיכה לבנה, יורם צפיר (עורכים), מעברות 2010.

"כרמל בים יבוא", מחקרים ארכיאולוגיים והיסטוריים של ההר ומרגלותיו. החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים 2020.

מאמרים

S. Dar, S. Applebaum, "The Roman Road from Antipatris to Caesarea", *Palestine Exploration Quarterly*, 105 (1973) 91-99.

"כפרי הבשן ומורדות החרמון", בין חרמון לסיני, יד לאמנון (קובץ), מ' ברושי (עורך), ירושלים, תשל"ז, 261-247.

"סקר ישובים קדומים על כתף החרמון", החרמון ומרגלותיו, ש' אפלבוים ואחרים, (עורכים), תל-אביב תשל"ח, 165-52.

"כתובות מתקופת הורדוס בבשן, טרכון ובחורן" שם, 48-42.

"הקהילה היהודית בחצביה", שם, 179-166.

"מכרות המלח של צפון סיני", קדמוניות סיני, (קובץ), ז' משל, י' פינקלשטיין (עורכים), תל-אביב 1980, 240-231.

"דרכים ומצודות באזור בית ליד בשומרון", ארץ-ישראל, ט"ו, ירושלים (תשמ"א) 382-376.

"סיסטרום מצרי מתל-אל-חיר שבסיני", קדמוניות ח' (30-31, 1975, תשל"ה) 82.

"An Egyptian Sistrum from Sinai", *Tel-Aviv* 3 (1976), English Version.

S. Dar, Z. Safrai, S. Applebaum, "The Towers of Samaria", *Palestine Exploration Quarterly*, 110 (1978) 91-100.

"חרבת ג'מעין, כפר מתקופת המלוכה", *קדמוניות*, י"ג (51-52, 1980, תשמ"א) 97-100.

"מערך של חקלאות קדומה באזור בורות לוי", *קדמוניות*, י"ז (66-67, 1984, תשמ"ד) 72-75.

"החרמון – מעוז היטורים", *קתדרה* 33 (תשמ"ה) 41-50.

"מבנה המשק החקלאי של האיכר בארץ-ישראל בתקופה הרומית-ביזנטית", *אדם ואדמה (קובץ)*, א' אופנהיימר, א' כשר, א' רפפורט (עורכים), יד יצחק בן-צבי, ירושלים, תשמ"ו 142-152.

"הערוות על התפתחות של גתות ובתי-בד בארץ-ישראל" *שם*, 153-169.

"חרבת ג'מעין – כפר מימי בית ראשון במערב שומרון, מחקרי שומרון, ש' דר – ז' ספראי (עורכים), תל-אביב, תשמ"ו, 13-73.

ש' דר – י' מינצקר, "מקדש מן התקופה הרומית בהר סנאים בחרמון", *אדלף-ישראל*, י"ט, ירושלים, תשמ"ז, 30-45.

א' זינגר – ש' דר, "קברים מתקופת הברונזה התיכונה א' בחניתה", *קדמוניות הגליל המערבי (קובץ)*, מ' ידעיה (עורך), ההוצאה לאור משרד הבטחון, תל-אביב, תשמ"ו, 49-65.

"הישוב ובית הכנסת בחורבת סומקה שעל הר הכרמל", *בתי כנסת עתיקים (קובץ)*, א' אופנהיימר, א' כשר, א' רפפורט (עורכים), יד יצחק בן-צבי, ירושלים, תשמ"ח, 213-230.

"עדויות ארכיאולוגיות למרידות השומרונים בתקופה הביזנטית", *יהודים, שומרונים, נוצרים בארץ-ישראל הביזנטית (קובץ)*, י' יעקבי-י' צפיר (עורכים), יד יצחק בן-צבי, ירושלים, תשמ"ח, 228-237.

"The History of the Hermon Settlements", *Palestine Exploration Quarterly*, 120 (1980) 26-44.

S. Dar and Y. Mintzker, "Qaqun, Turis Rubea and Montdidier, Three Crusader Sites in Emeq Hefer", *Zeitschrift des Deutschen Palastina Vereins*, 103 (1987) 192-213.

"מקדשי החרמון", *יוון ורומא בארץ-ישראל (קובץ)*, א' כשר – ג' פוקס (עורכים), יד יצחק בן-צבי, ירושלים, 1988, 296-316.

S. Dar and Y. Mintzker, "The Synagogue of Hurvat Sumaqa", *Ancient Synagogues in Israel 3-7 Century C.E.* Rachel Hachlili (ed.), B.A.R. International Series 499, Oxford (1989) 17-20 PLs. XI-XVI.

"Hurvat Sumaqa: a Settlement from the Roman and Byzantine Periods", *Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society*, Vol. 8 (1998-9) 34-48.

"The Coins from the Mamluk Enclosure at Neby Hazuri, Hermon", (With A. Kindler) *Israel Numismatic Journal*, 10 (1988-9) 46-52.

"Axes from the Early Bronze Age at a Site near Nahal Alexander", *Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society*, 9 (1989-90) 46-52.

ש' דר – י' מינצקר, "אתרים צלבניים בעמק-חפר", *השרון – בין ירקון לכרמל (קובץ)*, א' דגני – ד' גרוסמן – א' שמואלי (עורכים), תל-אביב (1990) 210-201.

S. Dar and Liora Kolska Horwitz, "Subsistence and Environment on Mt. Carmel in the Roman-Byzantine and Mediaeval Periods: The Evidence from Kh. Sumaqa", *Israel Exploration Journal*, 40 (1990) 287-304.

"A Relief of Aphrodite from Paneas", *Journal of the British Archaeological Association*, CXLIV (1991) 116-118.

בין החרמון לליטני, הגזרה המזרחית, הוצאת קצין חינוך ראשי, צה"ל 1984.

S. Dar and N. Kokkinos, "The Greek inscriptions from Senaim on Mt. Hermon", *Palestine Exploration Quarterly*, 124 (1992) 9-25.

"קלעת בוסטרה – מקדש ובית חווה מהתקופה הרומית בחרמון", *ארץ ישראל*, כ"ג, ירושלים (1992) 308-302.

הערכים: מרגלות החרמון, חורבת סומקה, הר סנאים, מערב שומרון, בתוך: האנציקלופדיה החדשה לחפירות ארכיאולוגיות בארץ ישראל, א' שטרן (עורך), ירושלים 1992.

"מרגלות החרמון", כרך 2 עמ' 551-552.

"חורבת סומקה", כרך 3 עמ' 1094-1096.

"הר סנאים", בשיתוף עם יוחנן מינצקר, כרך 3 עמ' 1122-1123.

"סקר מערב שומרון", כרך 4 עמ' 1508-1510.

"Samaria, Archaeological Survey of the Region", *The Anchor Bible Dictionary*, Vol. 5 David Noel Freedman (ed.), New York (1992) 926-931.

"אחוזתו של תלמי, השר הבכיר של הורדוס", *יהודים ויהדות בימי בית שני, המשנה והתלמוד. מחקרים לכבודו של שמואל ספראי, א' אופנהיימר, י' גפני, מ' שטרן (עורכים), ירושלים (1993) 50-38.*

"גתות הר החרמון", *אלק הגולן והחרמון*, א'-ב'. א' דגני ומ' ענבר (עורכים), תל-אביב (1993) 308-299.

שם, ש' דר וי' טפר, "ישובי החרמון – סקירה ארכיאולוגית", 338-321.

Rivka Gersht and S. Dar, "A Sculpted Right Foot Wearing a Sandal, From Qalat Bustra in the Hermon", *Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society*, Vol. 12 (1992-93) 45-51.

S. Dar and Y. Mintzker, "The Synagogue of Horvat Sumaqa, 1983-1993", *Ancient Synagogues. Historical Analysis and Archaeological Discovery*, D. Urman and Paul V.M. Flesher (eds.), Leiden (1995) 157-165.

ש' דר – ז' ספראי, "משקולת אבן יהודית מחורבת בוצין", *777 ל'777*, משלהי תקופת המקרא ועד חתימת התלמוד. א' אופנהיימר – א' כשר (עורכים), ירושלים – תל-אביב (1995) 153-145.

"Food and Archaeology in Roman- Byzantine Palestine", *Food in Antiquity*, J. Wilkins et al (eds.) Exeter (1996) 326-335.

"Additional Archaeological Evidence of Samaritan Rebellions in the Byzantine Period", *New Samaritan Studies*, Vols. 3-4, A.D. Crown and L. Davey (eds.), Armidale (1995) 157-168.

Rivka Gersht and S. Dar, "A Roman Cuirassed Basalt Torso from Kh. Beida", *ARAM*, 7 (1995) 369-378.

"הזיקה בין מבנה המגורים והמשפחה בארץ-ישראל החל מתקופת המקרא ועד לתקופת התלמוד", *אלק-ישראל*, 25, ירושלים (1996) 157-151.

"The Archaeology of Palestine as Reflected in B.A.R", D. Davison and M. Henig (eds.), Oxford (1996) 49-51.

ז' ספראי – ש' דר, "חורבת בירה – בית-אחוזה בשפלת לוד", *חקרי אלק*, עיונים בתולדות ארץ-ישראל. ז' ספראי, א' פרידמן, י' שוורץ (עורכים), רמת-גן (1997) 107-57.

"The Oil Press at Sumaqa", *Olive Oil in Antiquity*, D. Eitam – M. Heltzer (eds.), Padova (1996) 49-51.

ש' דר – ע' זיגלמן, "חורבת כרך בכרמל", *הכפר הקדום בארץ-ישראל* (קובץ), ש' דר – ז' ספראי (עורכים), אוניברסיטת תל-אביב (1997) 191-161.

"התרבות החומרית של היטורים", *מכמנים*, 12 (1998) 44-23.

S. Gibson and S. Dar, "Investigating the Agricultural Landscape in the Soba Region close to Jerusalem", *New Studies on Jerusalem*. Proceedings of the Fifth Conference

December 23rd 1999, A. Faust and E. Baruch (eds.), Bar Ilan, Ramat Gan (1999) 37-47.

"שדות חקלאיים עתיקים לפי תצלומי אוויר" *חשה מרחוק – תצלומי אוויר ודימוי לויינים ככלים במחקר הארץ*, ב"ז קידר וא' דנין (עורכים), יד יצחק בן-צבי, ירושלים (2000) 165-155.

"עדויות ארכיאולוגיות למרידות השומרונים בתקופה הביזנטית", *סג' השומרונים*, א' שטרן וח' אשל (עורכים) יד יצחק בן צבי, ירושלים (2002), 444-453.

"הנבטים בחורן", *הנבטים בנגב*, ר' רוזנטל – הגיבוסטום (עורכת), מוזיאון הכט, אוניברסיטת חיפה (2003) 72-65.

י' בן אפרים וש' דר, "שם הכפר אגריפינה על אבן גבול בגולן ותחנת המשואות השלישית", *ירושלים וארץ ישראל 4-5*, תשס"ז עמ' 168-157.

"The Agrarian Economy in the Herodian Period", N. Kokkinos (ed.), *The World of the Herods*, Stuttgart and München 2007 pp. 305-311.

"Horvat Raqit", pp. 2010-2013;

"Horvat Sumaqa", pp. 2041-2043;

"Horvat Bira" (with Zeev Safrai), pp. 1651-1653;

E. Stern et al. (eds.), *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land*, Vol. 5, Jerusalem 2008.

"חצביה בירת ואדי א-תיים", *לבנון*, א' שילר, י' אורבך (עורכים), משרד הבטחון, ההוצאה לאור (1982) 237-224.

מקדשים בחרמון ובלבנון, תגליות חדשות על החרמון, (קובץ), המדור לידיעת הארץ בתנועה הקיבוצית, תל-אביב, 1984.

"שלוש מנורות ממערב השומרון" *ספר זאב וילנאי*, א' שילר (עורך), ירושלים, תשמ"ד, 268-267.

S. Dar – D. Adan, "Tiberias", *Israel Exploration Journal*, 33 (1983) 114-115.

"H. Sumaqa", *Israel Exploration Journal*, 34 (1984) 270-271.

"H. Sumaqa", *Israel Exploration Journal*, 36 (1986) 99-100.

"חוות חקלאיות קדומות באיזור נחל בית עריף", *נופים*, 16 תל-אביב, תשמ"ג, 60-47.

"הנוף הכפרי של ארץ שומרון החל מימי בית ראשון ועד סוף התקופה הביזנטית", *נופים*, 19-18 תל-אביב, תשמ"ו, 30-7.

"כפר כור – המבצר של בני ג'יוס", *שומרון ובנימין*, ב'. קובץ מחקרים בגיאוגרפיה היסטורית, ז', ח' ארליך (עורך), ירושלים (1992) 269-261.

"חורבת סומק – עיירה יהודית בכרמל", *הכרמל – אדם וישוב* (קובץ), י' שורר (עורך), תל-אביב, תשמ"ז, 68-79.

"האוסף הארכיאולוגי בקיבוץ מעברות", *מדריך למוזיאונים בקיבוצים*, א' שילר (עורך), ירושלים (1988) 89-91.

"אדריכלות הכנסיות הארמניות", ה' גבע וי' דגן (עורכים), *מדריך הסיור למרכז-מזרח תורכיה*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים 2007 עמ' 48-52, "קשרי ארמניה וארץ-ישראל", שם, עמ' 44-48.

"שני טיפוסי משקולות מתל דור ומחורבת שלא לה בכרמל", (עם אורנה נגר-הילמן), *ארץ-ישראל 29*, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים עמ' 118-124.

"An Early Byzantine Oil Press at H. Sumaqa", pp. 123-126.

"Roman – Byzantine Presses on Mt. Hermon", pp. 67-70.

E. Ayalon, R. Frankel, A. Kloner (eds.), *Oil and Wine Presses in Israel from the Hellenistic, Roman and Byzantine Periods*. BAR International Series 1972, Oxford 2009.

"מתי פסקה הפגאניות בארץ-ישראל"? (עם עמנואל פרידהיים), *אדם ליד קשת דומית, קובץ מחקרים לכבוד פרופ' יורם צפריר*, ל' דיסגני ואחרים (עורכים), ירושלים 2009 עמ' 130-134.

E. Friedheim and S. Dar, "Some Historical and Archaeological Notes About Paganism in Byzantine Palestine", *Revue Biblique* T. 117-3 (2010) pp. 397-409.

"בית הכנסת העתיק של אוסטיה", *עת-מול* 206 (אוגוסט 2009) עמ' 3-5.

"החיפושים אחר המגילות במערות מדבר יהוד בשנים 1953-1960", *ימי מדבר יהודה 1960-1953. עדויות וזיכרונות של חברי המשלחות של יוחנן אהרונ*. (עורכים), ש. דר, ג. בקי, מ. לבנה, י. צפריר. (מעברות 2010) עמ' 23-34.

"התרומה של מערות המפלט למחקר של מרד בר-כוכבא", *ימי מדבר יהודה 1960-1953. עדויות וזיכרונות של חברי המשלחות של יוחנן אהרונ*. ש. דר, ג. בקי, מ. לבנה, י. צפריר (עורכים), מעברות 2010 עמ' 161-166.

"Archaeological Aspects of Samaritan Research in Israel". *Religious Diversity in Late Antiquity*. D.M. Gwynn and S. Bangert (eds.), Leiden and Boston (2010) pp. 189-198.

"קווים לכלכלת קיסריה בתקופות הרומית והביזאנטית". *מכמני קיסריה, סיכומים ומחקרים בנושא קיסריה וסביבתה*. כרך א'. מוגשים לד"ר יוסף פורת. א' איילון, א' איזדרכת (עורכים), ירושלים 2011 עמ' 275-282.

"The Samaritans in Caesarea Maritima". *Samaria, Samaritans, Samaritans*. J. Zsengeller (ed.), Berlin – Boston 2011 pp. 225-235.

"העדות הארכיאולוגית למפעלי ההתיישבות של בית חשמונאי". תקצירי הרצאות, כנס העשור. מורשת החשמונאים במודיעין וסביבתה. המרכז הרב-תחומי במודיעין 2013.

"השומרונים בקיסריה". תעודה כ"ה. בארץ ובתפוצות בימי בית שני ובתקופת המשנה. ספר זכרון לאריה כשר. י' שחר (עורך) אוניברסיטת תל-אביב 2012 עמ' 327-334.

"Samaritan Communities on Mt. Carmel and Ramot Menashe". *Knowledge and Wisdom. Archaeological and Historical Essays in Honour of Leah Di Segni*. (Eds) G. C. Bottini, L. D. Chrupcala, J. Patrich. Studium Biblicum Franciscanum, Collectio Maior 54. Milano pp. 283-291.

"תרומתו של אהוד נצר לחקר התקופה ההרודיאנית". א' סג"ל, ש' דר. ארץ-ישראל ל"א, ספר נצר. ירושלים עמ' 262-286.

"הזיקה בין הנבטים ליטורים". מכמנים 25 (2014) עמ' 29-38.

"תפקיד המערכות התת-קרקעיות במלחמת בר-כוכבא". במעבה ההר קובץ חמישי. א' טבגר, ז' עמר, מ' ביליג (עורכים) אריאל-נווה צוף 2015 עמ' 111-122.

"העדויות הארכיאולוגיות לנוכחות צבא רומי על הכרמל". קום, התהלך בארץ. מחקרים בארכיאולוגיה ובהיסטוריה של ארץ-ישראל לזכרו של יזהר הירשפלד במלאת עשור לפטירתו. י' פטריך, א' פלג-ברקת, א' בן-יוסף (עורכים) ירושלים 2016 עמ' 63-74.

"King Herod and the Cyprus Copper Mines". *Mining for Ancient Copper*. Erez Ben-Yosef (ed.) Institute of Archaeology Tel-Aviv University, Tel-Aviv 2018 pp. 357-365.

"מגדלי השדה וזיקתם לחקלאות ההר הישראלית". ארץ-ישראל, ספר לארי סטייגל. החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, ירושלים 2018 עמ' 111-128.

"שני דורות למחקר של בתי חווה קדומים בשומרון". א' טבגר, ז' עמר (עורכים). במעבה ההר קובץ שמיני. אריאל 2018 עמ' 169-182.

"Archaeological Evidence for the Settlement Enterprises of the Hasmonean House in the Districts of Ofaraim, Lod and Ramataim". *Liber Annuus* 68 (1918) pp. 227-246.

"הכלכלה הכפרית של השומרון בימי קדם". מחקרי יהודה ושומרון קובץ כח (2019) עמ' 5-44.

"חלוצי המחקר הארכיאולוגי של הכרמל". *בין ים למדבר: על מלכים, נוודים, ערים ונזירים*, מחקרים לכבודו של יוסף פטריך, א' פלג-ברקת ואחרים (עורכים), ארץ הגליל 5, צמח 2019, עמ' 135-142.

שמעון דר ויגאל בן-אפרים, "חשיפת עיר כרמל בחורבת שלאילה", *קדמוניות* 159 (2020) עמ' 52-58.

"הווילה הרומית בארץ-ישראל: פתרון לבעיה אגררית", *ירושלים וארץ-ישראל* 13-12, תש"ף (2020) עמ' 13-38.

"חקלאות שלחין בהרי ארץ-ישראל", *במעבה ההר*, גיליון 10 מס' 1 (2020), א' טבגר, ז' עמר (עורכים), עמ' 91-112.

"The Israeli Mount Hermon". *Cities, Monuments and Objects in the Roman and Byzantine Levant*. (Eds.) W. Atrash, A. Overman and P. Gendelman. Oxford 2022 pp. 94-102.

"The Roman Military Bases in the Jordan Valley". *His Inheritance – A Memorial Volume for Adam Zertal*. R.K. Hawkins, E. Gas, D. Ben-Yosef (Eds.). Munster 2021 pp. 29-49.

"The Synagogue at Sumaqa". pp. 118-124.

"The Synagogue at the Raqit Estate". pp. 203-206. In: *Ancient Synagogues Revealed 1981-2022*. L.I. Levine, Z. Weis, U. Leibner (eds.) Jerusalem 2023.

"כלכלת ארץ-ישראל בשלהי העת העתיקה". *ארץ-ישראל בשלהי העת העתיקה מבואות ומחקרים*. י' פטריך, א' לימור, ה' ניומן (עורכים). יב"צ ירושלים 2022 עמ' 653-675.

"Archaeological Evidence for Samaritan Expansion after the Bar-Kokhba Revolt (132-136 C.E)". *Liber Annus* 73 (2023) pp. 141-157.

"דרכים על הכרמל בתקופות הרומית והביזנטית". *ארץ-ישראל מחקרים בידיעת הארץ ועתיקותיה*, כרך 35 ספר הלל גבע. ירושלים 2024 עמ' 407-417.

השתתפות בכנסים

1978: הקונגרס הארכיאולוגי החמישי בישראל; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה; אגף העתיקות, ירושלים: *לשת דרכי השדה במערב שומרון ומסעו של קוינטיליוס וארוס לירושלים*.

1979: הקונגרס הארכיאולוגי השישי בישראל; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה; אגף העתיקות, תל-אביב: *אופיה של החקלאות מתקופת הברזל במערב שומרון*.

1981: חידושים בחקר החקלאות, אוניברסיטת בר-אילן: *חורבת בורק – דגם של עיררה כפרית בתקופה הרומית-ביזנטית*.

- 1982: הקונגרס הארכיאולוגי התשיעי בישראל; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה; אגף העתיקות, ירושלים: *עדויות לחקלאות מתוכננת בשומרון מתקופת הברונזה הקדומה*.
- 1982: החקלאות והכלכלה בארץ-ישראל בתקופות קדומות; המחלקה ללימודי ארץ-ישראל אוניברסיטת בר-אילן, *הישוב היהודי בחרמון*.
- 1983: ארץ-ישראל בתקופת השלטון הביזנטי, החברה ללימודים ביזנטיים ויד יצחק בן-צבי, ירושלים: *עדויות ארכיאולוגיות למרידות השומרונים*.
- 1983: המשפחה היהודית בתקופת בית שני, המשנה והתלמוד, המרכז לפיתוח לימודי היהדות, אוניברסיטת חיפה-אורנים, *המבנה הכלכלי והחברתי של המשפחה היהודית*.
- 1983: אדם ואדמה בארץ-ישראל הקדומה; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה יד יצחק בן-צבי ואוניברסיטאות חיפה ות"א, *מבנה המשק החקלאי של האיכר בארץ-ישראל בתקופה הרומית-ביזנטית*.
- 1984: החקלאות והכלכלה בארץ-ישראל בתקופות קדומות; המחלקה ללימודי ארץ-ישראל, אוניברסיטת בר-אילן, *גידול גפן והפקת יין בארץ-ישראל בעת העתיקה*.
- 1985: בתי הכנסת בארץ ובתפוצות בעת העתיקה; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי, אוניברסיטאות חיפה ות"א, *בית הכנסת בחורבת סומקה*.
- 1985: יוון ורומא בארץ-ישראל; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי, אוניברסיטאות חיפה ותל-אביב, *מקדשי החרמון ומרגלותיו*.
- 1985: יהודים ונוצרים בארץ-ישראל בתקופה הביזנטית; החברה ללימודים ביזנטיים ואוניברסיטת תל-אביב, תל-אביב, *חורבת בירה – בית אחוזה מהתקופה הביזנטית בשפלת לל (ביחד עם ד"ר זאב ספראי)*.
- 1985: ארץ הגולן, הכינוס הל"ח לידיעת הארץ; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, קצרין, *היטורים בגולן*.
- 1986: הקונגרס הארכיאולוגי השנים-עשר בישראל; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, אגף העתיקות והמוזיאונים, אוניברסיטת תל-אביב, תל-אביב, *מקדשים ופולחן על החרמון (ביחד עם יגאל טפר)*.
- 1986: בית הורדוס; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי, אוניברסיטאות חיפה ותל-אביב, *אחוזתו של תלמי, השר הבכיר של הורדוס*.
- 1986: Anglo-Israel Archaeological Society, London, Recent Discoveries in Israeli Archaeology.
- 1987: קבוצות אתניות בארץ-ישראל בעת העתיקה; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי, אוניברסיטאות חיפה ותל-אביב, *היטורים ותרבותם החומרית*.
- 1987: בעיות דמוגרפיה ודגמי התיישבות בארץ-ישראל בעבר; אגודת הארכיאולוגים בישראל, ירושלים, *הערכות מספריות של אוכלוסייה בעת העתיקה*.
- 1987: הכינוס השלישי של חוקרי החרמון; המכון לחקר הגולן, ב"ס שדה חרמון, *המחקר הארכיאולוגי בחרמון 1986-1987*.
- 1987: בית המגורים בארץ-ישראל לתקופותיו; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי והאוניברסיטה העברית, ירושלים, *וילות כפריות בארץ-ישראל*.

- 1987: שמן זית בימי קדם בארץ-ישראל וסביבותיה; אוניברסיטת חיפה ומוזיאון לתעשיית השמנים בישראל, חיפה, *בית הבד של סומקה*.
- 1988: הכינוס הרביעי של חוקרי החרמון; המכון לחקר הגולן, בית-ספר שדה חרמון רמת הבניאס, *האתר הפולחני בהר סנאים*.
- 1988: כנס מחקרי כרמל; אוניברסיטת חיפה, המכון לחקר חיפה והגליל, חיפה, *אדבע עונות של מחקר בחורבת סומקה*.
- 1988: כנס בינלאומי לנומיסמטיקה מוסלמית על-שם פאול בלוג; מוזיאון ישראל, ירושלים, *המטבעות הממלוכיים ממתחם נבי חזורי*.
- 1989: חיי הכפר בארץ-ישראל, המחלקה ללימודי ארץ-ישראל, אוניברסיטת בר-אילן, *חקלאות ומלאכה ביישובי הכרמל היהודי*.
- 1989: הקונגרס הארכיאולוגי ה-15, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, אגף העתיקות והמוזיאונים, ירושלים, *שתי תגליות מתחום האיקונוגרפיה הרומית*.
- 1989: Archeologie et Espaces, Centre De Recherches Archeologiques C.N.R.S. Paris, *Antibes, The Settlement Pattern of the Samaria Region, from the Hellenistic to the Byzantine Periods*.
- 1989: Third Annual Conference British Association for Near Eastern Archaeology, *Edinburgh, Roman-Byzantine Settlements on Mt. Carmel, Israel*.
- 1990: Second Congress of Samaritan Studies, S.E.S. and the Oxford Center for Hebrew Studies, Oxford, *Kh. Buraq and the Samaritan Revolts*.
- 1990: Department of Archaeology University of Coventry, Exeter, *Economy and Settlement Pattern on Mt. Carmel, Israel*.
- 1990: העיר בארץ-ישראל בתקופת בית שני, המשנה והתלמוד; המרכז לחקר ארץ-ישראל ויישובה באוניברסיטאות חיפה ותל-אביב, חיפה, *מפעל ההתיישבות הווטרנית של הורדוס בשומרון-טבסטי*.
- 1991: כנס מחקרי כרמל 2, אוניברסיטת חיפה, המכון לחקר חיפה והגליל; חיפה, *כלכלת יישובי הכרמל בתקופה הרומית והביזנטית*.
- 1991: הקונגרס הארכיאולוגי ה-17, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, רשות העתיקות; אוניברסיטת ירושלים, *מכרות עופרת עתיקים בחרמון*.
- 1992: הקונגרס הארכיאולוגי ה-18, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, רשות העתיקות; תל-אביב, *התפרוסת היישובית בכרמל בתקופות הרומית והביזנטית*.
- 1992: חידושים בחקר החקלאות ובכלכלת העתיקה של ארץ-ישראל; אוניברסיטת בר-אילן, *נוף וסביבה – תולדות המחקר החקלאי הקדום בארץ-ישראל*.
- 1992: מחקרי יהודה ושומרון – הכנס השני, מכללת יהודה ושומרון; אריאל, *עלייתם ושקיעתם של השומרונים בשרון*.
- 1992: Food in Antiquity: Studies in Ancient Society and Culture, The London Classical Society, London, *Food and Archaeology in Romano-Byzantine Palestine*.

- 1994: הכנס ה-23 של האגודה לקידום הלימודים הקלאסיים בישראל; אוניברסיטת בן-גוריון בנגב; באר-שבע, *ארכיאולוגיה של היטורים*.
- 1994: חוף הכרמל בתקופות הפרסית וההלניסטית לאור תגליות עיר הנמל דור; המרכז לחקר תולדות ארץ-ישראל ויישובה; יד יצחק בן-צבי אוניברסיטת בר-אילן, חיפה, *השוני בין הממצא הארכיאולוגי בחוף הכרמל לעומת הר הכרמל*.
- 1995: לאומים וקבוצות אתניות בארץ-ישראל; אוניברסיטת חיפה ומוזיאון הכט, חיפה, *התרבות החומרית של עם היטורים*.
- 1995: קמ"גי – קבוצת מחקר גיאומורפולוגית ישראלית, אוניברסיטת חיפה; תהליכי סחיפה במדרגות חקלאיות, חיפה, *מדרגות חקלאיות ומאגרי מים בסומקה, כרמל*.
- 1995: קבוצת מחקר ארכיאולוגית בכרמל; רשות העתיקות והמחלקה ללימודי ארץ-ישראל; הכרמל בתקופות שמן ההלניסטית ועד לביזנטית, ירושלים, *שלבי תכנון ובנייה בסומקה*.
- 1995: Department of Roman Archaeology, University of Oxford, Oxford, *Planning in Roman and Byzantine Villages Israel*.
- 1995: Department of Hebrew Studies, University of Oxford, Oxford, *The Population on Mount Carmel in the Roman-Byzantine Periods*.
- 1995: הקונגרס הארכיאולוגי ה-21 בישראל; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה ורשות העתיקות, ירושלים, *גודל המשבצת החקלאית כמודד להערכות אוכלוסייה ביישובים הקדומים*.
- 1996: הכינוס ה-50 לידיעת הארץ; החברה לחקירות ארץ-ישראל ועתיקותיה, לימסול, *ניצול מכרות הנחושת בקפריסין על-ידי הורדוס המלך*.
- 1998: הכנס ה-27 של האגודה לקידום הלימודים הקלאסיים בישראל; תל-אביב, *הבדל ושוני בתרבות החומרית על הכרמל בתקופות הרומאית והביזנטית*.
- 1998: הכינוס ה-53 לידיעת הארץ; החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה ורשות העתיקות; כרתים, *הקהילות היהודיות בכרתים*.
- 2000: הכינוס ה-54 של החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, טוניס, *יהודי ג'רבה ובית הכנסת בג'רבה*.
- 2000: הקונגרס הארכיאולוגי ה-26 בישראל, החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה ורשות העתיקות, ירושלים, *רקית – בית אחוזה ובית-כנסת לא ידועים על הכרמל* (יחד עם יגאל בן-אפרים).
- 2001: *The Agrarian Economy in the Herodian Period, The World of the Herods and the Nabataeans*, British Museum London.
- 2001: כנס מחקרי כרמל 4; חיפה, *תגליות חדשות בבית הבד בהר הכרמל* (יחד עם יגאל בן-אפרים).
- 2001: קפדוקיה, הכינוס ה-56 של החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה והארצות השכנות, *אדריכלות וסגנון עיטורי בכנסיות קפדוקיה*.
- 2003: הכינוס ה-58 של החברה לחקירות ארץ-ישראל והארצות השכנות; סיציליה, *תולדות יהודי סיציליה*.
- 2004: המרכז לחקר ארץ-ישראל; יד יצחק בן-צבי והאוניברסיטה העברית, רשות העתיקות – תחום חפירות וסקר, ירושלים, *מהי ארכיאולוגיה שומרונית?*

- 3.6.2004: ערב הוקרה לכבוד פרופ' אריה כשר, אוניברסיטת תל-אביב בית-הספר למדעי היהדות: *תגליות חדשות על הכרמל*.
- 11.2.2005: מה הם אכלו? על המזון ודרכי שיווקו לאורך ההיסטוריה, מוזיאון ארץ ישראל, תל-אביב: *התפריט האנושי בישובי הכרמל על-פי עצמות בעלי החיים*.
- Late Antique Archaeology Congress, Oxford, The Religion of "the Rest", 19-20.3.2005
The Samaritans in Late Antiquity.
- אוקטובר 2005: הכינוס ה-60 של החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה והארצות השכנות, תורכיה, *בית הורדוס באסיה הקטנה*.
- 10.11.2005: פרוייקט חפירות גמלא, אוניברסיטת חיפה החוג לארכיאולוגיה, מוזיאון הכט, *שמריה גוטמן והמדור לידיעת הארץ בתנועה הקיבוצית*.
- 28.9.2007: הכינוס ה-61 של החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה והארצות השכנות, אוררטו – אגס ואן תורכיה, *המפגש בין פרס ורומא במזרח אסיה הקטנה – ההיבט הצבאי*.
- 18-21.10.2007: סיור לימודי של מנהלים ועובדים ב"מוצרי מעברות" לדרום מערב תורכיה והאי קוס ביוון, *אפסוס והקהילה היהודית בעיר בתקופות ההלניסטית והרומית; הורדוס וקהילת האי קוס*.
- Seventh Conference of the Societe des Etudes Samaritaines, (SES), 20-25.7.2008
Reformed Theological Academy of Papa Hungary, *The Samaritans and Caesarea*.
- 2009 אוקטובר: הכינוס ה-64 של החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה, קפריסין הצפונית, *יהודי קיפרוס בעת העתיקה*.
- 2009 דצמבר: מסורת הפיוט: מזרח ומערב יום עיון המחלקה לספרות עם-ישראל. אוניברסיטת בר-אילן, *חקר בתי הכנסת הקדומים- ההיבט הארכיאולוגי*.
- מרץ 2010: הקונגרס הארכיאולוגי ה-36 בישראל, החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה ורשות העתיקות, אוניברסיטת בן גוריון באר שבע. *החיפושים במערות מדבר יהודה בשנים 1960-1953*.
- אוגוסט 2010: כנס "בית סקנדינביה" Lyngdal Norway. *חידושים בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל*.
- ינואר 2011: הכנס השנתי של האגודה להכרת גידולי התרבות במקורות ישראל (ל.ה.ב.י). אוניברסיטת בר-אילן רמת-גן. *המשבצת הקרקעית של קרות בני חסן במערב שומרון*.
- ינואר 2011: סדנת חוקרים בארכיאולוגיה גלילית. המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן ורשות העתיקות. *אתרי פולחן יטוריים בגליל ובגולן – היבטים חדשים*.
- יוני 2011: המכללה האקדמית תל-חי. הכנס ה-13: מחקרים חדשים של הגליל וסביבותיו. *ישובי האדם על החרמון בעבר ובעת החדשה*.
- מרץ 2012: הכנס החמישי של האגודה הישראלית ללימודים ביזנטיים. אוניברסיטת תל-אביב, תל-אביב. *בתי חווה ואחוזה על הכרמל – תפוסת ורקע היסטורי*.
- מאי 2012: הכנס השנתי ה-32 של המחלקה ללימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. הנגב: נוף, אוכלוסייה, התיישבות – מן הפרהיסטוריה למדינת ישראל. *עם נלסון גליק בסקר הנגב*.

- אפריל 2013: כנס פארק תמנע לחקר תעשיות הנחושת הקדומות. לזכרו של פרופ' בנו רותנברג. *מכרות הנחושת של המלך הורדוס בקיפרוס*.
- דצמבר 2013: כנס העשור. מורשת החשמונאים במודיעין וסביבתה. *העדות הארכיאולוגית למפעלי ההתיישבות של בית חשמונאי*
- מרץ 2014: הכרמל של פון מולינן. יום עיון לכבוד ספרם של הפרופ' אהרן גבע קלינברגר ויוסי בן-ארצי. *אוניברסיטת חיפה. תרומתו של פון מולינן למחקר הארכיאולוגי בכרמל*.
- ינואר 2015: כנס התקופה הביזנטית אוניברסיטת בר-אילן. *תרומתה של פרופ' דיטגני לחקר הכרמל והשומרונים*.
- יוני 2015: יום עיון לכבוד הופעת הספר: אטלס מערות מדבר יהודה וספר המדבר. המחלקה ללימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. *חלוצי המערות – משלחות יוחנן אהרונל לדרום מדבר יהודה בשנות החמישים של המאה ה-20*.
- אוקטובר 2015: כנס במעבה ההר הששי: חשמונאים. *תפקיד המערכות התת-קרקעיות במלחמת בר-כוכבא*.
- מרץ 2016: הכנס ה-36 של המחלקה ללימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן. *תרומתו של זאב ספראי למחקר השומרון*.
- מרץ 2016: יובל המאה לייסוד החברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה תרע"ג- תשע"ג ירושלים יד יצחק בן-צבי. *יוסף אבירם והחברה לחקירת ארץ-ישראל ועתיקותיה*.
- אפריל 2016: הנרי בייקר טריסטראם – 150 שנה ל"מסע בארץ-ישראל" אוניברסיטת חיפה, חיפה, *הכרמל בין ימי טריסטראם (1863-4) לבין פון מולינן (1904-5)*.
- The Bar Kokhba Revolt Revisited: Old and New Studies. Haifa University, Haifa. 28-30.8. 2016. *The Role of the Underground Hideouts in the Bar-Kokhba Revolt*.
- Twenty Years of Archaeopress Archaeology Publications.
28 – 30.10.2017 Oxford University England. *The Israeli Contribution*.
- 2019: כנס במעבה ההר העשירי : חשמונאים. *חקלאות שלחין בהרי ארץ-ישראל*.
- 2022: מוזיאון לוד. הפסיפס בבית האמידים היהודי בלוד וזיקתו לייצור התכלת והארגמן בעיר לוד.
- 2023: ערב עיון עם פרופ' ישראל אפעל על ספרו "הערבים בסהר הפורה".
- 2023: כנס בעמק-חפר: על השומרונים בשרון.
- 2024: מה תרמו החפירות על הכרמל לתולדות האזור? החוג לידיעת הארץ בעמק חפר.

פרופיל אקדמי שמעון דר

פעילות מדעית

1. חבר במשלחת לחיפושי המגילות במדבר יהודה בהנהלתו של פרופ' יוחנן אהרוני 1956, 1960.
2. חפירת בית הקברות מתקופת הברונזה על גבעת מעברות, 1964-1972.
3. סקר ארכיאולוגי של כתף החרמון, 1972.
4. חפירת קברים מתקופת הברונזה הביניימית בחניתה, 1973.
5. סקר ארכיאולוגי של מערב השומרון, 1974-1980. במסגרת הסקר והמחקר חפרתי בעשרות אתרים ארכיאולוגיים, חפירות הצלה וחפירות יזומות.

החפירות הארכיאולוגיות המרכזיות אותן ניהלתי במערב השומרון:

קרות בני חסן: מבנה ציבור מהתקופה הרומאית-ביזנטית. מסגד מימי הביניים. מערכת קברות מהתקופה הרומאית.
חרבת ג'מעין (מעלה שומרון): כפר חקלאי מתקופת ברזל ב'.
בית ליד: חתך בכביש מהתקופה הרומאית-ביזנטית.
ח' א-נג'ר: בית בד מהתקופה הפרסית, ההלניסטית ורומאית. מבנים ומתקנים חקלאיים כגון: בתי-בד, גתות ליון, מדרגות חקלאיות ומגדלי שדה.

חפירות באתרים ואזורים אחרים 1981-2016

חורבת בירה, שפלת לוד, בשיתוף עם פרופ' ז' ספראי.
סקר וחפירות באתרי הר החרמון, (סנאים, אנ-סובה, דורה).
חורבת סומקה, עיירה מתקופת המשנה והתלמוד בכרמל. מפעל רב-שנתי של המחלקה ללימודי ארץ-ישראל בבר-אילן, בשיתוף החברה להגנת הטבע – בי"ס שדה כרמל, וגן לאומי כרמל.
חורבת רקית, בית-אחוזה גדול ממדים מתקופת התלמוד בכרמל ההררי.
חומת אדריינוס, אנגליה: בשנת 1987 השתתפתי במשך חודש ימים בחפירות לאורך חומת אדריינוס ((Steel Rig, Vindolanda).
חורבת שלאילה (יערות הכרמל), חפירות וסקר בישוב המזוהה על ידנו עם "עיר כרמל" העתיקה.
2009-2013 – הישובים הכפריים על הכרמל. סקר ומדידות במניין אתרים כפריים, בעיקר במזרח הכרמל.

תחומי התמחות מדעיים

הכפר והעיירה בתקופות הרומית והביזנטית (המשנה והתלמוד): המחקר מתבסס על עבודת שדה ארכיאולוגית ומנסה ללמוד את מבנה הישוב הכפרי, מבנהו האדריכלי ומקורות הפרנסה העיקריים.

התפתחות מתקנים חקלאיים קדומים: לימוד התפתחותם ופעולתם של בתי-בד, גתות, גרנות ומתקנים אחרים חצובים ובנויים בסלע.

סקר ארכיאולוגי והיסטורי של צפון הגולן והחרמון: מחקר שדה באזור בלתי מוכר ארכיאולוגית והיסטורית. סקר וחפירות באתרי החרמון חשפו תרבות הררית בלתי ידועה, המיוחסת לעם היטורי ושכניהם היהודים.

סקר ארכיאולוגי של ישובי התקופות הרומית והביזנטית (המשנה והתלמוד) על הכרמל ההררי: במחקר השדה נסקרים ונמדדים כתריסר כפרים ועיירות על הכרמל ללמוד את אופיים וזיקתם ההדדית.

קשרי הכלכלה בין ערי החוף הים תיכוני של אסיה הקטנה עם ארץ - ישראל בתקופת בית הורדוס.

המערכות התת-קרקעיות ותפקידם במלחמת בר-כוכבא.

שונות

- 1971 – פרס לימודים ע"ש ישעיה ברוידא, אוניברסיטת תל-אביב
- 1975 – פרס לימודים קרן חבצלת ע"ש מנחם בדר
- 1978-1980 – מענק מחקר מטעם יד יצחק בן-צבי, סקר וחפירות בשומרון
- 1978-1980 – מענקי מחקר של המכון לחקר ארץ-ישראל ויישובה, יד יצחק בן-צבי ואוניברסיטת תל-אביב, סקר וחפירות בשומרון
- 1983 – מענק מחקר המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, ישובים יטוריים על החרמון
- 1985 – מדען אורח בוולפסון קולג', אוקספורד
- 1987 – מענק מחקר מטעם המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, ישובים יהודיים על החרמון
- 1988 – מענק מחקר מטעם המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, ישובים יהודיים על הכרמל
- 1989 – מענק מחקר מטעם המועצה הלאומית למחקר ופיתוח, ישובים יהודיים על הכרמל
- 1991-1992 – מענקי מחקר מטעם רשות המחקר של אוניברסיטת בר-אילן, רשות הגנים הלאומיים וקרן הכס: המבנה הכלכלי-חברתי של ישובי הכרמל בתקופות המשנה והתלמוד
- 1994 – חבר בוועדת השופטים של פרס יצחק בן-צבי, ירושלים
- 1995 – Visiting Scholar וולפסון קולג', אוקספורד
- 1997-2000 – מענקי מחקר מטעם רשות המחקר של אוניברסיטת בר-אילן וקרן הכס: חפירות ומחקר בבית האחזה של חורבת רקית הר הכרמל
- 1998-2000 – מענקי מחקר מטעם מרכז אינגבורג רנרט ללימודי ירושלים: סקר וחפירות באזור צובה, פרוזדור ירושלים
- 2001-2002 חפירות ומחקר בבית האחזה של חורבת רקית הר הכרמל; מענקי מחקר של קרן קושיצקי, אוניברסיטת בר-אילן וגן לאומי כרמל
- 2004-2018 – חורבת שלאילה (יערות הכרמל); מענקי מחקר של קרן הכס, קתדרת קרוטהאמר לארכיאולוגיה – אוניברסיטת בר-אילן

מענק מחקר של "יד הנדיב" ורשות העתיקות לפרסום חפירות שלא לה
באוקספורד, אנגליה ובישראל.

תולדות חיים

נולדתי בפולין בעיר לובלין בשנת 1935. בשנת 1949 עלתה משפחתנו לישראל.
אני מתגורר בקיבוץ מעברות. אני נשוי ללינה לבית דואניס, ולנו שלושה ילדים
בוגרים.

בקיבוץ מעברות סיימתי את חוק לימודי התיכונים. שירתי שירות סדיר
בצה"ל, בעיקר בתפקידי סיור ומודיעין קרבי. בשנים 1957-1960 למדתי ב"מכון
אבשלום", שהיה מסונף לחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת ת"א. עבודת הגמר
בהדרכתו של פרופ' שמואל אביצור הוקדשה לגיאוגרפיה היסטורית של עמק-
חפר.

בשנים 1969-1977 למדתי ארכיאולוגיה והיסטוריה של עם ישראל (לתואר
ראשון ושני) באוניברסיטת תל-אביב. עבודת הגמר נעשתה בהדרכתו של פרופ'
משה כוכבי והוקדשה ליישובי תקופת הברונזה הביניימית בשרון.

בשנים 1978-1981 הייתי תלמיד מחקר לתואר שלישי בחוג להיסטוריה של עם
ישראל באוניברסיטת תל-אביב. נושא עבודת המחקר היה "התפרוסת
היישובית של מערב השומרון בימי הבית השני, המשנה והתלמוד והתקופה
הביזנטית" בהדרכתו של פרופ' שמעון אפלבוים.

בשנים 1968-1970 ריכזתי את המדור הבין-קיבוצי לידיעת הארץ. עד 1990
שימשתי כחבר במזכירות המורחבת של המדור לידיעת הארץ.
בשנים 1974-1977 שימשתי כיועץ ארצי לטיולים של משרד החינוך והתרבות,
וריכזתי את הצוות הארצי של יועצי הטיולים (במסגרת "החברה להגנת
הטבע").

בשנים 1975-1979 שימשתי כחבר המועצה של החברה להגנת הטבע.

בשנת 1987 נתקבלתי כמדען אורח בוולפסון קולג' אוקספורד, שם שהיתי
שנתיים במסגרת השבתון (כולל 1995).

בשנת 1990 הוזמנתי לשמש כחבר מועצת המערכת של כתב העת:
Bulletin of Anglo-Israel Archaeological Society, London.

החל משנת 1979 אני בסגל המחלקה ללימודי ארץ-ישראל, אוניברסיטת בר-
אילן. בשנת 1990 נתמנית כפרופסור חבר במחלקה זו.

בשנת 1998 נתמנית לפרופסור מן המניין במחלקה ללימודי ארץ-ישראל, בר-
אילן.

בשנת 1999 נבחרתי לוועד המנהל של החברה לחקירת ארץ-ישראל
ועתיקותיה.
בשנים 1999-2002 כיהנתי כראש המחלקה בלימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה,
בר-אילן.
בשנת 2003 פרשתי לגימלאות כפרופסור אמריטוס, ואני ממשיך במחקר המדעי
ובהוראה בבר-אילן.
בשנים 2003-2020 עבדתי בהוראה ובמחקר במסגרת המחלקה ללימודי ארץ-
ישראל וארכיאולוגיה, בר-אילן.